

THE PERFORMANCE OF TUBERCULOSIS SPUTUM EXAMINATION AT DISTRICT HOSPITALS, KHON KAEN, THAILAND

พฤศจิกายนการตรวจเสมหะเพื่อหาเชื้อวัณโรค ของโรงพยาบาลชุมชน ณ จังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย

Sompong Srisaenpang (สมพงษ์ ศรีแสนปาง) 1, Maarten Elink Schuurman 2, Somdej Pinitsoontorn (สมเดช พินิจสุนทร) 3, Kriangsak Vaeteewootacharn (เกรียงศักดิ์ เวทีวุฒาจารย์) 4, Samai Kungsaworn (สมัย กังสวร) 5, Aroon Chirawatkul (อรุณ จีรวัดนกุล) 6, Wichai Usawaphac 7

บทคัดย่อ

สถานการณ์ : ห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรโรงพยาบาลชุมชน จำนวน 19 แห่ง และในศูนย์วัณโรคเขตจังหวัดขอนแก่น ประเทศไทย

วัตถุประสงค์ : เพื่อประเมินพฤติกรรมการตรวจเสมหะเพื่อหาเชื้อวัณโรคโดยเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรส่วนท้องถิ่น ในสถานการณ์ที่ปฏิบัติงานตามปกติ

วิธีการ : เป็นการศึกษาเพื่อสำรวจสถานการณ์ (Exploratory study) โดยได้ขอให้ห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรของโรงพยาบาลชุมชนจำนวน 19 แห่ง ส่งแผ่นสไลด์เสมหะที่ได้ทำการตรวจระหว่าง พ.ศ. 2533-2534 เป็นรายเดือน เพื่อไปทำการตรวจซ้ำโดยศูนย์วัณโรค แล้วเปรียบเทียบผลการอ่านแผ่นสไลด์ดังกล่าว ตลอดจนวิเคราะห์ถึงอิทธิพลของคุณภาพการเตรียมแผ่นสไลด์ต่อผลการอ่านแผ่นสไลด์

ผล : ในแผ่นสไลด์ตัวอย่างจำนวน 1,057 แผ่น พบว่าผลการอ่านแผ่นสไลด์ตรงกันระหว่างห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรของศูนย์วัณโรคเขต และของโรงพยาบาลชุมชน คิดเป็นร้อยละ 94 อย่างไรก็ตามพบว่ามีร้อยละ 39 ของจำนวนแผ่นสไลด์ทั้งหมดมีคุณภาพของการเตรียมแผ่นสไลด์ไม่ดี ในด้านคุณภาพเสมหะดี แต่มีคุณภาพของการป้ายแผ่นสไลด์ หรือการย้อมแผ่นสไลด์ไม่ดีพบว่ามีสัดส่วนของแผ่นสไลด์บวก แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อเทียบกับกลุ่มของแผ่นสไลด์ที่มีคุณภาพการเตรียมดีทุกด้าน ทั้งนี้เมื่ออ่านโดยเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรของศูนย์วัณโรคเขตเช่นกัน คณะผู้วิจัยจึงตั้งสมมติฐานว่าเจ้าหน้าที่ห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรของโรงพยาบาลชุมชนและศูนย์วัณโรคเขต อาจผิดพลาดได้เหมือนกัน ในการอ่านแผ่น สไลด์ที่มีคุณภาพการเตรียมแผ่นสไลด์ไม่ดีดังกล่าวนี้

สรุป : ไม่เพียงแต่สัดส่วนของการอ่านแผ่นสไลด์ที่ถูกต้อง (ตรงกัน) เพียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่สัดส่วนของแผ่นสไลด์ที่มีคุณภาพการเตรียมดีทุกด้าน ก็เป็นตัวชี้วัดที่สำคัญอันหนึ่งของคุณภาพของพฤติกรรมการตรวจเสมหะเพื่อหาเชื้อวัณโรคของห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรส่วนท้องถิ่น

Abstract :

Setting : Nineteen district hospital laboratories and a reference Zonal Tuberculosis control Centre laboratory in Khon Kaen, Thailand.

Objective : To assess the performance of sputum smear examinations by peripheral laboratory technicians in their own work setting.

Design : Exploratory study. 19 district hospital laboratories were asked to submit monthly a sample of sputum slides that were examined during 1990 and 1991. These slides were reexamined by a reference laboratory technician. The reading results were compared and the influence of slide preparation on the reading result was analyzed.

Results : In a sample of 1057 slides the agreement in reading results between the reference and peripheral laboratories was 94% However, 39% of slides were not prepared well in sputum collection, smearing or staining. Among the slides with good sputum but with poor smearing or staining a significantly different proportion of positive slides were found compared with the well prepared slides when examined by the reference laboratory. The authors speculate that technicians in the district and reference laboratories make the same mistakes in reading these poorly prepared slides, so that a high agreement in results does not guarantee good performance.

Conclusion : Not only agreement in reading results but also the proportion well prepared slides is an important indicator for peripheral laboratory performance.

Keyword : tuberculosis, performance, sputum smear examination, district hospital

Request for reprints :

Assist. Prof. Dr. Sompong SRISAENPANG
 Department of Community Medicine,
 Faculty of Medicine, Khon Kaen University,
 Khon Kaen, 40002, Thailand.

... Full text.

Article Option

 Abstract

 Fulltext

 PDF File

Another articles
 in this topic collection

≡ Tool for Quality Control of Tuberculosis Sputum Smear Examination in Peripheral Laboratories. (เครื่องมือสำหรับการควบคุมคุณภาพ การตรวจเสมหะเพื่อหาเชื้อวัณโรคในห้องปฏิบัติการเวชศาสตร์ชั้นสูดรส่วนท้องถิ่น)

≡ Tool for Supervision of Screening for Tuberculosis Patients in District Hospitals. (เครื่องมือสำหรับการนิเทศการคัดกรองหาผู้ป่วยวัณโรคในโรงพยาบาลชุมชน)

<More>

This article is under
 this collection.

≡ Tuberculosis

Srinagarind Medical Journal, Faculty of Medicine, Khon Kaen University. Copy Right © All Rights Reserved.